

ÇEBİD: Sıcak yassı ithalatındaki vergilerin artırılması piyasadaki sorunları derinleştirdi

Mehmet Zeren

Çelik Boru İmalatçıları Derneği (ÇEBİD) Genel Sekreteri

2022 yılı boru sektörü için nasıl geçti, 2023 yılı nasıl başladı?

Çelik boru sektörü olarak 2022 yılı için gerek üretim gerekse ihracatta %10 artış hedeflemiştik. Ancak bugün geldiğimiz noktada 2021 yılında 4,57 milyon ton olan üretimimiz yıl sonu itibarıyla %5 artış ile 4,79 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. İhracatımızı ise, küresel belirsizliklere rağmen yüzde 10,7 oranında artırarak 2,1 milyon tona çıkardık. Değer bazında ise ihracatımız yüzde 24 artarak 2,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Ülkeler bazında en fazla ihracatı Romanya, İngiltere ve ABD'ye gerçekleştirdik.

Mevcut şartlarda, yurt içi ve yurt dışındaki boru talebi ne durumda?

Gerek iç piyasada gerekse en fazla ihracat yaptığımız Avrupa'da bir talep daralması ile karşı karşıyayız. Bu yıl ilk 3 aylık ihracat rakamlarından da bunu görebiliyoruz. Bu yıl Ocak-Mart döneminde geçtiğimiz yıla göre yüzde 17 düşüş olduğunu görüyoruz. Dünya piyasa fiyatlarından hammadde temini konusunda yaşadığımız sorunlar da dikkate alındığında sene sonunda geçtiğimiz yıl elde ettiğimiz başarıyı yakalayamayacağımızı öngörüyoruz. 2023 yılı sonu için hedefimiz bir önceki yıl sonuna göre ihracatta yüzde 5 artış sağlamak olacak.

Yassı mamul ithalatına getirilen ilave vergileri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hammadde olarak kullandığımız ürünlerin yurt içindeki üretimi 10,5 milyon ton ve bunun 2 milyon tonu ihraç ediliyor. Oysa bu ürünlerin yurt içi tüketimi 13 milyon ton dolayında bulunuyor ve bu nedenle yaklaşık 4,5 milyon ton ürün ithal ediliyor. Bununla birlikte, sıcak yassı çelik ürünlerinin ithalatında uygulanan gümrük vergisi oranı Ocak 2023 itibarıyla yüzde 9'dan yüzde 15'e yükseltilmiş durumda. Ülkemizi sarsan deprem felaketinin yaşandığı bölgede faaliyet gösteren ve önemli miktarda üretim yapan bir işletmede üretimin durmuş olması da arzın önemli ölçüde azalmasına neden oldu.

Tüm bu gelişmeler, önemli bir sorun olan hammaddeye erişim ile ilgili sorunlarımızı biraz daha derinleştirdi. Gümrük vergilerinin artırıldığı tarihten sonra kısa bir süre içerisinde sıcak yassı çelik fiyatlarında ton başına 100 dolar artış meydana gelirken, termin süreleri de 5 aya yükseldi.

Sonuç olarak, söz konusu vergi artışı sonrası hammadde temininde yaşanan sıkıntıların daha da artmasının hem üretim hem de ihracatımıza olumsuz etkileri oldu.

İhracat piyasalarında rekabet ne durumda?

AB'de kota uygulamasının devam ediyor olması bu bölgeye olan ihracatımızın artırılamamasına neden olmaktadır. Ayrıca AB'nin sonradan Türkiye'nin spiral boru kotasını düşürmesi de bu bölgeye olan

spiral boru ihracatımızın düşmesine neden olmuştur.

“Gümrük vergilerinin artırıldığı tarihten sonra kısa bir süre içerisinde sıcak yassı çelik fiyatlarında ton başına 100 dolar artış meydana gelirken, termin süreleri de 5 aya yükseldi”

Diğer taraftan, hammadde olarak kullandığımız sıcak yassı çelik ürünlerine uygulanan gümrük vergisi, yurt içi piyasada yerli yassı çelik üreticilerinin fiyatlarını, dünya piyasa fiyatlarının üzerinde tutmalarına neden oluyor, iç piyasa fiyatlarındaki artış ise doğrudan ithal fiyatlara yansıyor. Fiyatlarını iç piyasa fiyatlarına göre pozisyonlayan yurt dışındaki sıcak yassı çelik üreticileri, Türkiye'de oluşan birim fiyatı dikkate alarak, diğer ülkelere vermiş oldukları fiyatlara göre Türkiye'ye daha yüksek bir fiyat uyguluyor. Dahilde işleme kapsamında ithalat yapıyor olsa bile fiyatların dünya piyasa fiyatlarından daha yüksek olması, ihracat pazarlarında rekabet gücümüzü olumsuz etkilemektedir. Nitekim son zamanlarda lojistik avantaja sahip olduğumuz ülkelerde bile, Çinli ve Hint firmalarla rekabette zorluklar yaşanmaya başlamıştır. 